

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XII. Porrectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](#)

Canonicus voverat se monachum fore, postea in morbum incidentis cum timore, per votum nondum expiro decederet, iuncti manibus se tradidit Abbatii, in monachum, & fratrem; hoc in calu aie Co mens III. cum monachum non habuit habitus, sed professio regularis, ut Canonicum compelli debere, ut monachus maneat.

SUMMARIUM.

1. Nec scripturam, nec verborum formam professio expressa requiri, nisi specialia alicujus Ordini fuerit specia, seu substantia, hanc quirant.
2. Utrum consensus etiam Capituli sacerdotis sit ad validam professionem.
3. Professio religiosa valida est prius, etiam non suscepto habitu religiosi.

NOtandum primo. Professio expressa, nec scripturam, nec certam humanorum verborum postulat, sed quibuslibet verbis significantibus traditionem personae, & vicissim acceptam à Religione fieri posse la Glossa hic, Azer to. I. l. 12. c. 5 q. 7. Sancte, mor. c. 3. & sumitur ex c. sicut 17. an. 10. Dixi primò: Scripturam non requiri, ex hoc patet cap. Interim, professio per scripturam fieri solet, & ita fieri præceptum cap. ult. causā 20. q. 1. juncta Gleſ. & de ceſ. Sylv. v. Relig. 3. q. 1. Sancte, l. n. ubi advertit, eum, qui tacitè professio compelli posse, ut postea expressè posse tur per scripturam, causā certitudinis, & legitima probationis, juxta citatum cap. ult. Dixi secundò: certam verborum formam non requiri: debet tamen adhiberetur, quia in regula præcipitur, aut in Ordine consueta est, ita tamen, ut si alia verba significativa usurpentur, valeat professio; sed etiamsi nulla verba, sed alia sufficiencia signa exprimantur; quare, quod mutu-

cantur. Primò. Quid annos infanitæ; nam infans, seu usum rationis non habens dicitur, qui minor est 7. annis. *Lege si infantis 18. cod. de jure lib.* Secundò. Quid ad contrahendum matrimonium, item ad testamenti factiōnem. *L. qua etate s. ff. qui testamento facere possint*, quorum incapax est mas minor 14. fæmina minor annis 12. *est. Lege qua etate*, ubi definitur, diem cœptum habendum esse pro completo, e. g. si quis natus anno Christi 1607. die 12. decembris post meridiem, hac die mane, quæ est 12. Decembri Anni 1631. testamentum condere potest Tertiò. Quid restitutio nem in integrum, quæ minoribus 25. annis, id est, qui 25. ætatis annum nondum exegerunt, utroque jure tribuitur *tit. de integrum restitutio.*

Quærunt Glossa citata, cur puella, quæ à parente adacta, Religionem ingressa est, si adveniente pubertate in professionem expelletur, vel tacitè consensit, in integrum, s' ante completum annum 25. non restitutatur, ut habitum deponere possit? Respondeatur, quia non est laxa, quando ei nubit, quo meliorem reperi non potest; minor autem non restitutur, nisi cum laeditur *Lege verum II. §. sciendum ff. de minoribus.* Adde, quod sicuti matrimonium carnale, ita & professio, seu matrimonium spirituale, si semel ratum fuit, postea non rescinditur, cum habeat nexus indissolubilem.

Iterum quæres, ad quid obligetur parentes, qui filium impuberem Religioni voravit? Respondeo, & dico primò. In primis debet illum tradere Religioni, etiam contradicente, si putet, non obstante ejus contradictione fructum securum, quia paulatim Religioni assuescit, & animum puerilem mutabit. Dico secundò. Parentes obligantur, quantum in ipso est, ut persuadeat filio Religionis professionem, qui cum factum alienum, seu ab alterius voluntate pendens, promisit, centerit promisisse, curaturum se, quantum moraliter poterit, ut ab altero fiat, ut docui *lib. 3. tra. 4. c. 4. affer. ult.*

III. De Regularibus, & Transeuntibus ad Religionem. 397

professionem Religiones edere, sicut & matrimoniū contrahere possit, ex communī docet Azor l. c. 4. q. 1. Sanchez. n. 2.

Limita. Nisi in regula exprimatur, quod verborum forma substantialis sit, & consequenter sine ea professio nulla, ut idem Azor c. 5. q. 7. in fine, Sanchez. n. 5. quia ut hic Andreas n. 3. advertit, Ecclesia non minus circa professionem, quam circa matrimonium impedimenta dirimentia, seu conditions, quae sint de substantiali formā, decernere potest; sed non ideo, quia conditio, seu forma aliqua postulatur, ei substantialis censeri debet, nisi in canone exprimatur. Dixi tertid. Quod per verba, aliave signa, v. g. nutus in muto, significari debet traditio personæ & acceptatio Religionis. Ita hic ijs verbis votum à convertingo emititur, & ab Abbatē recipitur; & ut Innoc. hic n. 6. Abbas n. 5. aiunt, ut valeat professio, recipi debet ab habente potestatem incorporandi Religioni; non prohibetur tamen Prælatus hanc incorporandi potestatem alteri committere, seu generatim, seu particulatim. cap. ad Apostolicam 16. hoc tit. Sed & ipse, qui profiteri vult, professionem per alium, tanquam procuratorem facere potest juxta Iuris regulam 68. in 6. & ita docet Sylv. v. Religio. 3. q. 15. Sanchez. n. 7. nam ictus qualibet per procuratorem fieri potest, nisi sit explesè prohibitum argum. estata regula.

2. Dubitant, num etiam consensus Capituli, seu Conventus adhibendus sit: negat Abbas incis. cap. ad Apostolicam n. 11. Sylv. q. 13. & q. 18. dicto 4. Navarrus commentar. 3. dereg. n. 5. Rodriguez to. 2. causum c. 8. con. 7. & 31. Qui tamen aiunt, consilium, seu consultationem cum Capitulo adeò necessariam esse, ut eā non præmisā, acceptio facta à Prælato solo non consistat.

Contrariam sententiam rectius docet Gloss. in cap. finali verbo pertineat, ibidem Monachus, Dominicus, & Francus n. 2. hoc tit. Durandus in speculo, de sta-

tu monachorum q. 20. Archidiac. in cap. ult. causa 16. q. 7. Rodriguez n. 3. regul. q. 17 a. 7. ubi bene ait, quod protatio facta retractari possit, si postea ostendatur, majorem partem Conventus justè, & rationabiliter contradixisse, nec postea ratam habuisse; irrationalis autem contradictione impedit non potest, cùm ratio dicet, ut in re dubia, aut controversa membra capitū ducent, aut sententiam potius sequantur, quam viceversa. argum. cap. nullam 9. causa 18. q. 2. ubi dicitur, quod tota cura monasterij penes Abbatem est; haec tamen sententia probari debet, quia agitur de re, pertinente etiam ad Conventum, ne aliquis in corpus monasterij, atque aliorum confortium recipiat, qui idoneus non est, aut detrimentum afferre potest: & hoc est, quod Suarez to. 2. de relig. 65. c. 4. n. 65. dicere voluit, receptionem monachi pertinere ad congregationem, in qua caput, & pars præcipua Prælatus est, compars autem, & consors est Conventus. Vide de hoc Bartolum in lege 1. §. si plures n. 7. ff. de exercitatoria actione.

Porrò, quia dicta sunt de receptione ad professionem, pariter intelligi debent de receptione ad novitiatum, cùm hac receptione ad illam ordinetur, uti bend notavit Suarez de relig. to. 3. l. 5. e. 10. n. 9. in utraque tamen receptione ante omnia spectandas sunt cuiusque Ordinis privilegia, & consuetudines juxta cap. ult. codem tit. in 6.

Corollarium. Episcopus ordinariè non potest cogere Abbatem, aut Abbatissam, & Conventum ejus, ut aliquem, vel aliquam ad Monasterium alioquin sibi subditum recipiant. Ita Rodriguez cit. q. 17. a. 7. Dixi: ordinarii; nam si in Monasterio, præsertim Monialium Episcopo subdito sufficiens numerus non recipiatur, post monitionem, Episcopus defectum, ac negligentiam supplete potest, teste Franco in cit. cap. ult.

Notandum secundò. Professio religionis valida esse potest, etiam non suscepto habitu Religious: ita hic, ubi dicitur, Monachum non facit habitus &c. nam profes-

Ddd 3

lio

398 Decret. Gregor. Lib. III. Tit. XXXI. Cap. XIV &c.

sio consistit in traditione sui facta Religioni per votum solenne, habitus autem solet quidem esse signum hujus traditionis, ita tamen, ut res signata non pendeat à signo: sed neque habitus Religiosi susceptio semper est certum signum professionis, si extra Monasterium suscipiatur *cap. 3. hoc tit. in 6.* vel si in Monasterio habitus suscipiatur absque professionis intentione. *cap. consulti 20. hoc tit. & tradit Gloss. hic V. non faciat.*

CAPITULUM XIV.

Cùm simus.

PARAPHRASIS.

B. miles se unà cum filio impubere, & omnibus bonis suis Monasterio obtulit, filiūque habitu Monachali indui mandavit, sed filius non post multum temporis Monasterio egreditus, bona patris religionem professi postulavit. Hæc causa cùm ad Cœlestinum III. devoluta esset, responderet, si puer ille, postquam annos discretionis, seu pubertatis attigit, habitum retinere nolit, cogendum non esse, cùm ipsi tunc liberum sit habitum dimittere, & bona patris, quæ ipsi ex successione debentur, postulare. Consentit *cap. 1. causa 20. q. 2. cap. cùm virum 12. hoc tit.*

SUMMARIUM.

Patre profidente in Monasterio statim debetur legitima liberis.

Notandum. Si Pater in Monasterio profiteatur, portio legitima statim debetur liberis, quia censetur spiritualiter morti, idèoque locus est successioni, ut hic dicatur. Et ita intellexi *Gloss. final. & lecutus sum lib. 4. to. 5. c. 3. n. 7.* Interim non prohibetur, vel ante, vel post professionem de bonis suis inter liberos disponere, & dividere, dummodo Monasterio partem virilem, eam Rindis. Theil relinquat, uti ha-

betur in *Auct. si qua mulier Cod. de S. Ecclesijs*, quæ refertur *causa 19. q. 3.* *cap. 29.* Si tamen pater disponere nolit, tunc hoc ipso Monasterio bona sua tenuere censetur, ita tamen, ut portio legi ma liberis negari non debeat.

Veruntamen *Abbas hic n. 5. & alii* pauci apud *Barbosam n. 2. arbitrii sunt,* legitimam filijs non deberi ante monitum patris naturalem, & ad textum huius cap. respondere coguntur, patrem tunc mortuum fuisse, cùm filius bona ejus perivit, quod tamen nullo verbo indicatur, sed omni contrarium, uti ex integra lectio cap. appareret.

CAPITULUM XV.

Sicut.

PARAPHRASIS.

Relatum fuit Innocentio III. quod R. Sacerdos, cùm gravi morbo laborauerit, & extra se positus de vita desperaret, à Monasterij Monacho fuerit habitu Monachali induitus, & ad Monasterium delatus, paucis vero post diebus, currevaluiserit, cum licentia Abbatis Monasterio recesserit; idèo peccatum dicto Sacerdoti liceret in sacerdotio Ordine immuni à jugo professionis, ministrare. Respondebat Papa, licet hanc inter se repugnantia videantur, quod si quis extra se positus sit, & de vita sperret, si tamen ita est, ut refringat sacerdotem, cùm habitu indumentorum se possum fuisse, idèoque non possipisse, quid ageretur, nec consentire potuisse, ipsum à monastico Ordine locorum pronuntiandum, præterquam, si postea ad se rediens voluntate spontanea professionem ediderit.

SUMMARIUM.

1. *Nonnunquam etiam repugnantia proponens juxta aquitatem Canonum auditur.*

2. *Qui*